

So we Wodowych Hendrichcach wubědźowali

Jakub Škoda

Kaž kóžde lěto wubědźowachu so tež lětsa zaso šulerjo a šulerki 6. lětnika we Wodowych Hendrichcach na „Olympiadze serbskeje rěče“. Běše to lětsa wosebita olympiada, dokelž wotmě so hižo k 55-temu razej. Cyłkownje wobdźěli so něhdže 75 džěci, kiž zastupowachu serbske wyše šule Worklecy, Ralbicy, Radwor a Slepó, kaž tež serbskej gymnazijej Choćebuz a Budyšin. Dyrdomdej startowaše za napjatych wubědźowarjow srjedu 29. 03. 2023 rano, jako podachu so zhromadnje ze swojimi wučerjami a wučerkami z busom do Wodowych Hendrichc. Po tym zo běchu do tak mjenowaneho „Querxenland“ dojěli, wobjedowali a so w swojich stwach zadomili, slědowaše małe powitanske resp. zawodne koło. W tutym njepředstajichu so jenož studenća, jich bě lětsa dohromady 11, kiž studuja w Lipsku a Drježdžanach, ale tež wobdźělnicy, kiž rozdźělchu so do jednotliwych džětowych skupin. Tak běštaj stajnje jedyn abo druhy tež dwaj studentaj zamołwitaj za něhdže 8 abo 9 šulerjow a šulerkow. Dohromady mějachu 7 hornjoserbskich skupinow a dvě delnjoserbskej skupinje. W kóždej z nich běchu džěci z rozdźělnym rěčnym niwowom. Z tym bě zhromadne džěto mjez maćernorěčnymi a cuzorěčnymi šulerjami serbsčiny zaručene. Móžemy tu wo wosebitej formje diferencowaneje wučby rěčeć.

W swojich skupinach podachu so džěci nětko z poňnym elanom do džěta při stacijach, kotrež skičachu jim přeni dohlad do lětušeje temy: woda. Wšitke stacije běchu po cyłej ležownosći rozbrojene. Jednaše so wo wšelake zaběry kaž na př. wo action-painting z wodowymi barbami, wuličenje wolumena wěsteho objekta z pomocu wody abo wo tym, swójski rapowy spěw wo wodze napisać. Zaběry služachu runočasnje k mjezsobnemu zeznaću. Po lóštnym džěle při jednotliwych stacijach čakaše na šulerjow poprawny skupinski nadawk: Wudźětanje prezentacije pod titulom „Woda je žiwjenje“. Prjedy hač pak so jednotliwe skupiny do džěta dachu, přěndžechu studenća z nimi krok po kroku wšitke nadawki, zo njeby k njedorozumjenjam dóšlo. Kaž titul hižo

přeradza, zaběrachu so šulerjo hłownje wo hódnoće wody za naše žiwjenje, za cyły swět a kak njeswědomiće čłowjek poprawom z njej wobchadza. Wězo njepozaby so při tym tež na serbsku bajowu figuru wódneho muža. Dale běchu nadawki na rěčny niwow kóždeho jednotliwego šulerja wusměrjene. Wosebite wužadnje při zhotowjenju prezentacije a plakata bě, zo měješe skupina na to džiwać, kóždy stajeny nadawk, wšojedne, na kotry rěčny niwow bě wusměrjeny, sobu zapřijeć a so takrjec samostatnje organizować. Tak startowachu šulerjo a šulerki hižo na tutym wječoru z wudźětanjom w za to předwidžanych skupinskih rumnosćach. Prezentacija bě mjenujcy zakład za ertne pruwowanje, kotrež dyrbyeše so pjatk rano w formje skupinskeho přednoška wotpožičić. Po zdokonjanym džěle slědowaše zastužena wječor a na to kinowy wječor z filmom „Winnetou“ w serbskej rěči.

Na druhe ranje stupaše napjatosc pola wšitkich wobdźělnikow, dokelž wočakowaše jich na tutym dnju pisomne pruwowanje, za kotrež mějachu dohromady tři hodžiny čas. Tajki lewel koncentracije mnozy scyła zwučeni njeběchu. Pisomne nadawki běchu tohorunja na rěčny niwow jednotliwca wusměrjene. Tak mějachu na přikład šulerjo rěčneje skupiny 1 stawiznu wo wódnym mužu w formje nastawka dale plesć. Za šulerjow rěčneje skupiny 3 wobsahowaše pisomne pruwowanje džěto z wěčnym tekstom a wobdźětanjom tomu wotpowědowacym prašenjam. Tola tež tute wužadnje wšitcy wuspěšnje zmištrowachu. Njebě pak to jenički nadawk tutoho dnja. Hnydom po wobjedze zhubichu so šulerjo zaso do swojich skupinskih rumnosćow, zo bychu dale na kónčnej prezentaciji džěfali. Tohorunja wočakowaše wubědźowarjow hišće přednjesenje basnje, kotruž su w předpolu olympiady nazwučowali. Dalši nadawk, kotryž so ertnym pruwowanjam přidruži, bě wudźětanje krótkeje hrajeje sceny, w kotrejž mějachu džěci wurisanje problema zanjerodženja wody a z tym zwisowace zhubjenje wódnych mužow we Łužicy

tematizować. Za planowanje, rozdźelenje rólow, wobstaranje rekwizitow kaž tež powšitkownje za časowy management při nadžětanju běchu šulerjo sami zamołwići. Studenća proces nadžětanja a skupinsku dynamiku derje wobkedźbowachu, přetož tež tute kriterije wobwliwowachu wuslědku ertnych pruwowanjow na pjatku. Potajkim mějachu wšitcy hač do wječerje ruce potnej džěta!

Napinacy džětowy dzeń chileše so ke kóncej, tola šulerjo a šulerki hišće mučni njeběchu. Woni so na lóštnej wječornej zabawje, mjenujcy party z wšelakimi hrami, kotrež běchu studenća za nich přihotowali, hišće raz prawje wucychnowachu. Hač poloneza, stólcowa reja abo „Takle wjerćimy“, rejoyanišćo bě stajnje poŕne. Nimo toho předstaji někotražkuli skupina swój rap wo wodže sobušulerjam a kubtarjam. Běchu zajimawe wuslědku słyšeć a tón abo tamny přichodny rapowy talent spóznać. Tola tež najrjeńši wječor so raz kónči.

Po snědani pjatk rano mějachu šulerjo a šulerki hišće krótki přihotowaniski čas, w kotrymž přednošowanje hišće raz zwučowachu. Cil bě, za čas prezentacije tak swobodnje kaž móžno rěčeć. Za ertne pruwowanje bě

něhdže 20 mjeńšinow za kóždy skupinu zaplanowane. Tute wobsahowaše, kaž hižo naspomnjene, skupinski přednošk a skupinske hračko wo wódnym mužu. Tohorunja zapřijachu so do ertneho pruwowanja přerězki wuslědkow přednošowanych basnjow, hódnoćenja skupinskih džětow a docpěte dycki za zhotowjenje plakatow k temje „Woda je žiwjenje“. Po tym zo bě so kóždy skupina wot pruwowanskeho komiteja pruwowata a hódnoćiła, scěhowaše hižo wozjewjenje wuslědkow a počesćenje najlěpšich šulerjow a šulerkow. Jim gratulowaštaj a přepodaštaj wopisma Mathias Peter, nawoda Krajneho zarjada za šulu a kubtanje Budyšin, a Andreas Ošika, jednaćel Serbskeho šulskeho towarstwa. Najwjetši džěl skupinow docpě wukon „derje“, tola běštej tež skupinje, kotrež stej wukon „jara derje“ docpětoje. Z wačokom w serbskich barbach jako myto a wopismom w rukomaj poda so kóžde džěčo z busom zaso domoj.

Powšitkownje hodži so rjec, zo móža wšitcy šulerjo a šulerki na sebje hordži być, přetož je so kóždy na najwyšim niwowje swojeho „rěčneho stawa“ wubědžowat. Běše to přewšo lóštne, ale zdobom tež napinace dožiwjenje za šulerjow, kaž tež kubtarjow.